

LIGA ROMÂNĂ

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ

PENTRU

INTERESELE UNITĂȚII CULTURALE A TUTUROR ROMÂNILOR

APARE ÎN FIE-CARE DUMINECĂ

Anul IV. — No. 49.

12 Decembre, 1899.

CĂTRE ABONAȚII REVISTEI „LIGA ROMANA“

Comitetul central al Ligei roagă pe toți d-nii abonați ai revistei «Liga Română» a trimite rămășițele provenite din abonamentele d-lor pe trecut. Din cauza neplăței la timp a acestor rămășițe, cari se ridică la mai multe mii de lei, se pune în pericol existența acestei publicațiuni, comitetul neputînd face față cheltueilor ce se cer cu conducerea și imprimarea revistei. Mulți din cei mai buni Români, cu surprindere am văzut, că după ce au primit revista mai mult timp refuză plata.

Facem un nou apel la sentimentele lor patriotice să nu păgubească Liga cu cîți-va lei, cari pentru dinșii este puțin, iar pentru Liga foarte mult. Vom face ca să se încaseze prin poștă abonamentele refuzate odată și în cas cînd vor refuza și a doua oară vom publica numele acestor buni Români cu sumele ce ne dătoresc. Publicațiunea numelor se va face atît prin Revistă cît și prin ziarele politice.

Comitetul central al
Ligei Culturale.

Nuoi încurcături în Austria

Toți plictisiții și desgustații de chestia națională, toți cei ce își închipuesc în naivitatea lor că această mare și sfîntă cauză s'ar fi găsind îngropată, o să asiste, așa cred eu, în curînd la o nouă și mult mai pozitivă perioadă de dezvoltare a acestei chestiuni.

Spuneam adesea și repetăm azi cu mai multă convingere ca or și cînd că criza de Stat din Austro-Ungaria va trebui să producă în acea împărăție o transformare care, or vrea sau nu Maghiarii, va afecta toate chestiunile de naționalitate de acolo, prin urmare și pe cea românească.

Guvernul Clary și-a dat demisiunea. Ea este ca și primită. O simplă chestie de timp.

După el va veni sau contele Welsersheimb sau d. Wittek, un funcționar imperial. Guvernul austriac va fi deci fără colorit politic. El va cîrmi fără Parlament, Lui îi va fi suficient articolul 14 din constituție, despre care am mai vorbit noi aici.

Se face deci de astădată o îndrumare serioasă pe calea absolutismului.

Chestia e însă, ce se vor face Ungurii?

Opoziția lor face obstrucționism la Cameră și îl va face și mai și, îndată ce d. Széll se va învoi a regula pactul economic *nu* pe cale constituțională ci cu ajutorul articolului 14 atît de urgisit în Țeara Ungurească.

Dacă în Austria pactul nu se poate reînoi decît cu mijloace absolutiste, neapărat că nici pentru Ungaria nu se va face excepție.

Evoluția lucrurilor se va face de de aci mai încolo mai repede și ar fi bine ca toți Români să o urmărească cu luare aminte, căci mare și incalculabilă poate fi înrîurirea ei asupra noastră.

Verax.

Măcelărirea Românilor

Ziarele de peste munți ne aduc știrea că jandarmii maghiari au împușcat mai mulți Români în împrejurimile orașului Dej pentru că nenorociții oameni protestaseră în potriva nedreptăței ce le făceau comisiunile ungurești însărcinate cu comasarea sau parcelarea moșiilor.

E un cas ca cel dela Mehadica. Autoritățile? Ele au să dea, ca tot-deauna dreptate jandarmilor și nevinovatele familii pot să cerșască!

Cu asemenea fiare sălbatice cum sunt acești jandarmi cred guvernării din Budapesta că vor putea rezolvi chestia naționalităților?

Și se plîng Maghiarii că lumea le numește administrația *asiatică*?

Dar în ce țară cultă din Europa se întîmplă această infamie ca jandarmii să măcelărească pe săteni pentru că aceștia în mod legal și blind își reclamă drepturile?

Nu amintesc aceste cruzimi atrocitățile Turcilor diu Armenia?

Și nu suntem deci îndrituiți a le zice Maghiarilor barbari?

Vom reveni, căci probabil că conducătorii români din Transilvania nu vor lăsa să treacă această hașbuzucie fără a provoca o mișcare de protestare în contra ei.

Stig.

RENȚA ȘI IAR RENȚA

Ziarele sunt pline de știri și comentare despre și asupra renței ce Statul nostru recunoaște a datora școalelor noastre de la Brașov.

Nu se știe însă nici acum nimic *positiv* în această chestiune. Totul e coniectură produsă și comentată de ziarele noastre.

Nu e însă mai puțin adevărat ca a-facerea renței pasionează multă lume. Și cum n'ar pasiona-o de vreme ce se făcuse atîta politică militantă pe această nenorocită chestie.

Un întreg guvern fusese proclamat lipsit de simțire patriotică pentru că s'ar fi dovedit nu mai știu ce «spionaj» din partea lui!...

Au trecut luni de atunci. Patimele s'au mai potolit, adversarii s'au mai imblînzit dar chestia renței există. Actualul guvern, care pe cînd era în opoziție, o luase în mîna și o agitase, este dator în opinia publică a o duce la bun sfîrșit.

Lumea întrebă mereu și așteaptă nerăbdătoare să vadă deosebirea *esențială* între felul cum voia să rezolve guvernul trecut această chestie și între felul cum vrea să o rezolve actualul guvern.

Să nădăjduim, în interesul lumii înțelegeri în chestiile mari naționale, că soluția va fi așa ca să mulțumească pe Români nu numai pe o seamă de politicieni!

Lares.

NOBILII MAGHIARI!...

Bunii și nobilii Maghiari — cel puțin așa pretind ei — ș'au mai arătat încă odată pornirile lor... cavaleresti. Acești stimabili domni cari trîmbează mereu că sunt poporul cel mai cult din Europa, că vorbește limba cea mai dulce de pe pămînt, că au obiceiurile cele mai nobile și mai demne, că sunt însuflețiți de cele mai mari simțeminte de libertate și de dreptate față de «supuși» lor, chiar acești domni demonstrează prin fapt — lucru curios — tocmai contrarul celor ce tind să demonstreze în teorie. Susțin ei că sunt un popor blind, bun și îndurător față de celelalte naționalități ce nenorocirea le-a aruncat în ghiarele lor? În practică, în viața de toate zilele, vor arăta că nu-i adevărat ceea ce susțin dumnealor, că sunt adică niște călai haini și neindurați cînd e vorba de naționalitățile conlocuitoare și în special de acele naționalități cari își afirmă caracterul lor național, iubirea către neamul lor și nu pofta, cum vor maghiarii, de a profana numele strămoșilor lor și al neamului cărui aparțin. Susțin ei că apucăturile cele mai nobile, purtarea cea mai cuviincioasă și mai umanitară față de cei pe cari îi au în mîna? În faptă vor dovedi prin propriile lor acte, că au niște apucături cît se poate de josnice și necuviincioase, de o indecență revoltătoare, și că sunt amenințați de cele mai barbare sentimente pe cari le vom constata ușor din modul lor de a governa sau mai bine de a asupra pe celelalte naționalități.

Ei ni se dau, conform exaltatului lor șovinism, ca un popor model, plin de grații și de bogății firești ce nu le vei întîlni absolut la nici un alt popor. Noi însă, noi cei cari îi urmărim de mult în mersul dezvoltării lor și luăm act de

toate faptele lor, noi îi cunoaștem sub o altă formă cu totul deosebită, cu totul contrară de aceea sub care ei vor să ni se prezinte. Și aceasta n'o facem din invidie, nu din șovinism, cum operează dinșii, ci faptele ne impun să constatăm și să înregistrăm. Am fi bucuroși cu toții, pe baza iubirii reciproce și dorinței de înaintare a popoarelor, să fie un popor cu adevărat cult și, ca să le facem pe gust, popor model. Dar ce suntem noi de vină dacă tocmai ei, cei ce trîmbează pe deoparte că sunt așa de superiori vin pe de altă parte și ne arată cît de decăzuți sunt! Ce suntem noi de vină dacă ei înșiși lucrează spre a lor înjosire, spre a lor compromitere? — De altfel, în paranteză fie zis, nici n'ar putea face altfel dat fiind caracterul lor originar de popor ce descinde din niște hoarde barbare.

O nouă ocazie ne prezintă ei singuri spre a dovedi cît de decăzută e pătura lor cultă, sau, după cealaltă alternativă, cît e de nobilă, de superioară. Trebuie însă să amintesc că multe de aceste ocazii ne-au procurat dinșii. Nu vom uita bunăoară nimeni scandalul dela Oradie-Mare unde studentimea, inteligența, floarea culturii maghiare, se dedase la cele mai josnice, mai uricioase și mai sălbatice dezordine și aceasta spre a... demonstra că ei sunt un popor ce se iubesc și vor să fie respectați. O sumedenie de studenți, culți, inteligenți, capabili, etc. Se năpustea ca o hoardă a strămoșilor lor asupra unui biet student român — Lucian Bolcaș — care în «Congresul internațional al studenților» ținut la Turin, îndrăznise să spuie că Românii Transilvăneni sunt un popor ce trebuie să trăiască păstrîndu-li-se caracterul lor național și că drept aceea nu vor admite nici odată campania asupritorilor ce voesc să-i maghiarizeze. Și, Doamne, cîte exemple s'ar putea aduce din viața de jug a fra-

ților noștri care toată e o împinzire de astfel de nedreptăți, de asupriri și tot odată și de neghiobii din partea inteligenței maghiare.

Noua ocazie e următoarea. Se forma, prin liste de subscripții, un fond pentru ridicarea unei statui marelui și nemuritorului *Avram Iancu*. Și, bunii Maghiari, în generozitatea lor, li s'a părut că d-l Albini păstrătorul fondului, ar fi sustras banii necesari acestei statui. Nu rideți d-lor? Românii distrug fondul strîns pentru ridicarea unei statui în onoarea unui bărbat care a fost dușmanul Ungurilor și Ungurii vin să-i oprească dela această distrugere, să-i învețe cum să strîngă banii ca să poată ridica mai curînd statua. Nu-i curios, sau mai bine, nu-i suspect această?

— Dar în fond, cum vom vedea, nu aceasta era ținta Maghiarilor.

Și dau în judecată pe d-l Albini acuzîndu-l de fraudă. Nu-i vorbă acolo l-au găsit nevinovat — lucru care nu i-a împedicat însă de a confisca sus numitul fond. Căci acesta era scopul lor în realitate: să confisce fondul pentru ca statua să nu și mai poată ridica. Și dacă ar fi fost numai atît! dar nu. Luminații judecători, luminații oameni ai legii au știut să bruscheze, să insulte, să amenițe pe Românii de acolo, în acel templu al justiției și al adevărului, și chiar să numească pe marele *Avram Iancu* șef de bandiți.

Cum? Cine a spus acestea? Cine e șef de bandiți? *Avram Iancu*, craiul munților, acela care are o viață întreagă și-a jertfit-o pentru ridicarea căzutului său neam, acela care a condus mișcarea de peste munți de la 48, el care a fost sufletul acelei mișcări, el, marele bărbat, marele patriot, marele nostru martir? Craiul munților care și conducea, *Moții săi*, care a luptat și a înfrînt oștile maghiare în mun-

ții *Abruzilor*, omul leal și credincios tronului austriac, acela e șef de bandiți? și cine sunt bandiții, Doamne, cine? Oare acel nenorocit popor, obijduit, persecutat, robit, frînt de jugul asupritor și barbar, oare poporul acela decăzut materialicește adus la sapă de lemn, sau stăpînii lui vitrigi care l-au persecutat care l-au obijduit, cari l-au pîrit, stăpînii lui cari l-au nimicit și i-au smuls inima din piept? Cine din acești doi e banditul? Cel ce suferă sau cel ce provoacă suferința? Cel ce e ucis sau cel ce ucide? Ah! bunilor și nobililor Maghiari! Cum știți voi, în cavalerismul vostru, să dați fie-cărui ce e al său! Cit de drepti sunteți!

Dar noi, inteligența română, dreaptă și lată, respingem cu indignare această insultă națională. Căci a insulta memoria marelui *Avram Iancu*, a insulta poporul *Transilvănean*, înseamnă a insulta neamul întreg românesc. Si dat fiind faptul că știu de la ce fel de oameni vine această insultă, noi n-aveam de cit să ne exprimăm adîncul nostru dispreț față de făptuitorii ei. Atîta merită dinșii.

Și acum, ca culme a acestei obraznicii, ca culme al acestui cavalerism și a acestei dreptăți a inteligenței maghiare, se persecută și se dă în judecată *Tribuna* pentru că protestează în contra confiscării fondului lui *Avram Iancu*, pentru că protestează în contra insultei maghiare.

Iată deci apucăturile nobile ale acestui superior neam!

Oh! da, bunilor și dreptilor Maghiari, sunteți de invidiat — dar de invidiat că mai trăiți în sînul Europei culte și nu sunteți svirlîți în fundul Asiei, acolo unde de drept e sălașul vostru cel nobil.

Ghiorghiu.

UN AUTOR MODERN

E un castelan avut autorul dramatic francez François de Curel, ce de vr'o patru ani preocupă în toată Europa literară atenția publicului cult. Retras departe de sgomotul lumii în castelele lui în mijlocul unei naturi sălbatice dar ademenitoare, gîndește, citește și scrie.

Născut la 10 Iunie 1854 la Metz, după ce a făcut studii serioase de inginerie în școala centrală de arte și manufacture din Paris, a debutat în teatru în 1892 cu piesa «*L'Envers d'une Sainte*», jucată la 29 Ianuarie la Teatrul-Liber din Paris. Originalitatea subiectului cît mai ales chipul de a-l ataca, l'a făcut să se impue din prima oară. În 1885 publicase un prim roman «*L'été des fruits secs*», un roman care nu iese din nivelul literaturii curente; acelaș lucru se poate spune și de cel de al doilea roman «*Le sauvetage du Grand-duc*». Se poate observa totuși în romane un stilist talentat stăpîn pe toate detaliurile limbii franceze. Într'adevăr Curel scrie o franțuzească din cele mai clasice și mai literare; numeroase antologii au început deja a-i împrumuta pagini din piesele lui.

Dela 1892 pînă astăzi și-a făcut o carieră glorioasă europeană cu cele 7 piese jucate la Théâtre-Libre, Renaissance, Vaudeville și Théâtre Français; ele sunt: *Les Fossilles*, *L'invitée*, *L'amour brode*, *La Figurente*, *Le repos de Lion* și *La Nouvelle Idole*, ultima lui creație jucată anul trecut în Martie pe scena teatrului Autoine. Fiecare piesă e o capo-d'operă și poartă cea mai definitivă formă a unei creații teatrale. Curel a creat un teatru nou, original, expunînd pe scenă idei din cele mai abstracte și înalte, discutînd cu o critică temeinică înaltele noastre pasiuni intelectuale. Analist de seamă, a descoperit

înadîncul minței noastre noi slăbiciuni, noi cusururi pe cari le presintă pe scenă cu metoda unui savant. O ironie crudă isvorasce din toată opera lui; viața, oamenii, patimele, sunt prea conduse automatic și mulțimea nu-l interesează decît într'un rang secundar. Naturele de elită, spiritele înalte acelea îl preocupă; eroii lui sunt super oameni.

E tradus în toate limbele și jucat pe toate scenele mari ale lumii. Natură de elită, petrece mare parte a anului în domeniile lui, singur departe de sgomotul lumii, departe de freamătele vieții moderne, de care astfel e legat prin familia lui una din cele mai aristocrate din Paris. E vinător pătimaș și vinează în fiecare an, fie la *Gondreville* în Lorraine, fie la *Marmorets* aproape de Paris, într'o companie restrînsă. Ce pagine frumoase a scris despre vinătoare în piesele lui. Știe atîtea din viața și moravurile animalelor, că simți entuziasmul descripției lui, pricipi acea patimă vinătorească despre care *Tourgenieff* a scris așa de splendide pagine.

O filosofie originală răsare din opera lui și toată lumea e de acord a-l considera ca unul dacă nu cel mai de seamă din reprezentanții teatrului francez contemporan. Citește mult și posedă într'un grad dezvoltat spiritul științific, așa de rar de găsit la literaturi. În Franț ade altfel e, lucru curios, între autorii dramatici de frunte sunt foștii ingineri, ca Prevost. A. Omnay, Gandellot și Curel.

Ca om e din cei mai plăcuți la vorbă; simt un aspect jovial, ascunde aceeași ironie a scriselor lui, a dat ca analist cele mai frumoase pagini asupra psihologiei autorului dramatic.

De și căutat de toată lumea, preferă a trăi într'un cerc de prieteni, un cerc intim, în care castelanul și autorul dramatic fac o combinație din cele mai reu-

șite relevînd sufletul autorului nuvelei „*Le Solitaire de la lune*“ poate cea mai frumoasă bucată de prosă din literatura franceză contimporană.

Pe vremea aceasta ca și în toți anii petrece o bună parte din timp la castelul de *Marmourets*; privind la șanțul larg din jurul castelului acoperit de nemfari în floare, pe ale căror frunze broaștele înaltă imnuri monotone singurătăți, și gîndind la sumarul unei noi piese. Parcul e plin de flori; miresme de micșunică, rosetă și trandafiri îmbălsămează aerul. Pe un drum de 400 hectare de pădure e singur și respiră săgălnicia naturii cu o voluptate de animal, cum spune el.

Cugetări și aforisme, culese din «La Nouvelle Idole» (1).

Désvoltarea intelectuală a unui om influențează mediocru asupra vieții.

La ce bun, să măsoari menirea actelor tale cu o inteligență de savant, dacă trebuie să te căești de ele cu o conștiință de căruțaș?

Toți oamenii, cari privesc din înălțimi umila omenire, nu văd nici măcar ceea ce un copil poate vedea. . . Ochiul nostru este adaptat lucrurilor depărtate și de ceea ce tremură aproape de inima noastră

(1) Piesă în 3 acte jucată la teatrul Antoine în Paris în Martie 1899. Prin «*Nouvel Idole*» se înțelege știința. Subiectul este dezvoltarea legii, dacă pentru bunele moravuri se pot face sacrificii omenești. Un doctor savant a inoculat cancerul unei tuberculose în ultimul grad, care ca prin miracol se vindecă. Câncerul însă a prins. De aici remușcările savantului, care preocupat de problema aceasta așa de capitală a inoculării cancerului, își inoculează lui virusul. Dorința de a ști, știința, *nouvel idole* îl făcea să contemple omenirea din înălțimea unor sferi ideale, la care știință și savanții n'ar face rău să îndrepte mai des privirile.

de ceea ce suspină la vederea noastră un zid ne desparte.

*

A cădea martir fără a avea credință este idiot. Să faci paradă în fața neantului!

*

Sunt în viață oameni, cari își dau viața *en gros*, în loc să o deie *in detaliu*.

*

Cel mai mare simbol ce a putut a se impune spiritelor, nu este oare un instrument de tortură: crucea?

*

— Obscurele devotamente dispar în apoteoza geniului.

*

— Natura este lașe.

*

Ce înseamnă țipetele unui ciine care e jupuit, pe lângă o întreagă omenire care urlă de durere și se roagă a fi scăpată! Pentru a veni în ajutorul acelei omeniri țipetele dureroase ale unui obscur animal sunt negliabile.

*

Dacă este permis unui general de a masaca regimente întregi pentru onoarea patriei, este un prejudiciu a contesta unui mare savant dreptul de a sacrifica cîteva existențe pentru o descoperire, ca de pildă aceea a vaccinului, turbărei sau difteriei. . . Pentru ce să nu admitem alte cîmpuri de bătaie decît acelea pe cari să moare pentru capriciul unui principe sau extensiunea unei țări? . . . Pentru ce n'ar exista glorioase carnagiuri, din cari flagerurile cari depopulează lumea ar fi nimicite? . . . Neînsemnatul soldat isbit, de un glonte, care își trage sufletul într'un șanț pînă cînd cei dela ambulanță îl gă-

sesc și îi dau lovitura de grație pentru a-l fura, suferă cu totul alte torturi și aproape totdeauna pentru o mai puțin frumoasă cauză, decît bolnavul anesteziat ale cărui ultime ceasuri, observate cu multă pricepere și îndeminare, pot folosi la conservarea pentru societate a milioane de indivizi.

*

Acela care pentru un ideal nu stă la îndoială pentru a-și expune viața lui, nu se uită cînd e vorba de a expune și pe a altora în acelaș timp ca a sa.

*

Cînd orologeria mintală se va strica pe viitor, vor fi ciasornicari numiți psihologi, cari vor restabili cu multă siguranță mecanismul stricat.

*

În viața mintală ca și în viața animală, boala atacă de preferință organismele slăbite. Un moral slăbit de o durere profundă este apt pentru o crasă morbidă. Or, nu este cas mai patologic decît dragostea. În limbajul popular, chiar dragoste și nebunie nu înseamnă adesea ori decît acelaș lucru. De aceea ființa zdrobită de nenorocire se găsește la mijlocul drumului între dragoste și demență. Se va îndrepta ea spre una sau spre alta?... Circumstanțele o vor decide.

*

O femeie îndrăgită nu e de loc stăpînă pe ea, e întocmai ca o somnambulă.

*

O femeie nu poate absolut de loc să-și deie seamă și să înțeleagă frigurile dorinței de a ști, care devoră și chinuesc pe un cercetător. De altfel nici mulți oameni. . . . Jurații sunt de o extremă indulgență pentru crimele pasionale pentru că toți au fost cînd-va îndrăgostiți; dar

cîți se vor găsi printre jurați pentru a califica acțiunea unui savant crima de a fi inoculat cancerul unei tuberculoase vindecată prin minune, ca o crimă pasională? . . . Cu toate acestea nu e la mijloc nici o deosebire.

*

A inocula cancerul la paralitici generali, niște morți anticipați la cari nu mai viețuesc nimic alt decît o slabă licărire în fundul orbitelor, pentru a scoate din aceste sdrențe omenești un învățămînt prețios, nu înseamnă a fi făcut o crimă!

*

Aceia cari sdrobesc vechi credințe sfarmă adesea vasele fragile cari le conțineau. . . În detaliu omenirea poate să fie compusă numai de indivizi coplesii de grijile materiale, dar în bloc, ea este cîrmuită de idei care-i sunt atît de scumpe și cari interesează atît de adînc fibrele ei cele mai delicate, că a răsturna una din aceste idei, înseamnă a trimite la supliciu mii de inocenți. Gînditorul merge pe un drum acoperit de cadavre, cărora el adaogă pe al său. Acela care a scris o linie cu adevărat nouă poate să fie sigur că pe viitor din cauza ei vor fi măceluri crude. Trebuie oare pentru acesta a nu proclama adevărul, cînd îl degagem?

*

Examenele de conștiință sunt debilitante. Timpul e pierdut cu zadarnice scrupule și chiar dacă s'ar alege calea cea mai bună, s'ar ajunge și mai departe apucînd o cale mai puțin bună, dar urmînd'o cu mai multă perseverență.

*

Trebuie a ști a urmări de aproape și a aprofunda în timpul multor ani asupra nevoilor celor mai intelectuale, cu stoida răbdare a bouului. Cu toate acestea vine o vreme, cînd trebuie să ridicăm

ochii și să privim în jurul nostru, fără aceasta ocupația noastră, or cât de inteligentă poate fi socotită, nu se ridică într'adevăr cu mult deasupra bouului care ară totdeauna resemnat aceiaș brazdă.

*

Sub lovitura spaimii, a boalei sau durerii, s'a văzut spirite din cele mai hotărâte devenind superstițioase. Cind tot pe pământ ne părăsește căutăm un sprijin în nouri. Iată pentru ce atîția increduli celebri prin inteligența lor au murit în brațele unui preot! Șovăiturile de acest gen sunt atît de dese, că li s'a dat un nume «Idolatria muribunzilor».

*

Este multă contradicție între ceea ce se gîndește și suferă.

PROTESTUL STUDENȚILOR

În numele studenților din Capitală s'a trimes ziarelor de peste munți următorul protest pentru confiscarea fondului Avram Iancu:

Români,

Ca un fapt de o ne mai pomenită mișelie, voiesc ungerii să pîngărească încă odată, amurgul acestui veac de libertate.

Țărîna marelui erou al Românilor din 1848 a fost răscolită, — un tribunal bicisnic a ponegrit memoria luceafărului românilor transcarpațieni; — un procuror mîrșav și-a asvîrlit balele-i murdare peste aureola splendidă a aceluia care face fala și mîndria neamului românesc; — o sentință nelegiuită a decis confiscarea fondului strîns, dinar cu dinar, pentru ridicarea unei statui de eternă amintire lui Avram Iancu — regelui munților, care o-

dinioară sprijinesc cu umerii săi de titan clătînd povară de glorie a dinastiei Habsburgice.

E prea mult.

Am suferit cu durere și cu resignare încătușarea, bătaia și schingiuirea voastră, fraților; am răbdat cit omeneste se poate răbda; acum însă, răbdarea noastră a atins culmea stîrnind un uragan de revoltă în sufletele noastre, căci vedem că chiar morții nu mai au pace în mormînturi și memoria lor e profanată de guri nelegiuite.

Sus frunțile, Românilor martiri!

A sunat ceasul ultim pentru criminala tiranie maghiară.

Înainte! Triumful va fi al asupriților. Alături de voi tinerimea universitară română din București e gata să lupte cu tot focul ce-l naște revolta legitimă și sinceră, pentru a face ca strigătul de protestare să fie auzit de toată Europa și să vi se facă dreptate, — sfînta dreptate.

Pentru tinerimea universitară română din București.

Septimiu B. Mureșeanu
Mihail I. Chirițescu.

SIMPATII PENTRU D. URECHIA

D. Ion Popescu, vechiu profesor din Birlad și fost deputat, ne trimite următoarea scrisoare pe care ne grăbim a o publica.

«Adînc mișcat de prețioasele sentimente naționale ale prea distinsului Român V. A. Urechia, de viața lui foarte laborioasă pe terenul bisericesc și scolastic ca fost Ministru al Cultelor și al instrucțiunii publice, ca profesor la Universitate și ca membru al academiei române etc. etc.; avînd în vedere numeroasele lui lucrări de cultură națională prin graiu și în scris

la diferitele nenumărate ocaziuni, și în cele din urmă prin publicarea unei foarte interesante și voluminoase scrieri, aceea a Istoriei Românilor; luând aminte și sacrificiile materiale fără exemplu după modesta sa stare materială ce a făcut prin hărăzirea unei foarte mari biblioteci de peste 30.000 volume urbei Galați; admirând cu distincțiune, sentimentele românești foarte înfocate, știința și energia cu cari susține fără seamăn cele mai delicate și cele mai vitale interese naționale romine la diferite conferințe și congrese internaționale în streinătate, așa, că chestiunile politice române sunt puse totdeauna cu triumf în evidență și în considerațiunea favorabilă a streinătății; adinc mișcat mai de aproape de modul cum ne-a reprezentat și cum a susținut interesele române la Conferința interparlamentară din Christiania din Norvegia în August trecut și în urmă în luna Septembrie și Octombrie curent în marele Congres al Orientaliștilor la Roma, unde prin discursurile sale, secundare și de acelea ale respectabililor d-nu Gr. Tocilescu, d-nă Smara și d. Holban, apoi prin depunerea solemnă a unei Coroane nepéritoare la pedestalul columnei Divului Trajan, părintele Românilor din Dacia, ne-a făcut cunoscută cu atita influență origina noastră Romană înaintea mulțimei de străini din cei mai învățați, adunați la acest congres din toată lumea, iar în deosebi prin depunerea de coroane și la Statua Regelui Victor Emanuel, fondatorul Italiei moderne și la Statua lui Garibaldi, Eroul Independenței ei, a înoit și întărit legăturile de solidaritate cu frații italieni în favoarea celor mai mari interese naționale-politice și economice române; adinc mișcat de toate acestea, m'am simțit obligat de sufletul meu a-i depune prea respectabilului domn și mare bărbat român un semn modest de admirațiune,

iubire și recunoștință prin câteva versuri în limba latină, limba străbună a popoarelor neolatine surorile noastre.

Magnifico Domino V. A. Urechii,
Egregio Universitatis Magistro, Academiae Regni
Romaniae Socio etc. etc.

Viro forti atque Amico.

Christiania Norvegiae redeunti.

Anno M.DCCC.XC.XI, Mense Augusti...

Carmine fit vivax virtus expersque sepulchri.

Ergo:

Vade salutatum subito perarata V. A. Urechia
Littera, sermonis fida ministra mei.

Aut illum invenies dulci cum uxore sedentem,

Aut inter libros Pieridesque suas.

«Semper honos nomenque tuum laudesque mane-
[bunt,

Dui impar rem nostram texisti ubicumque roma-
[nam

«Multosque annos curis omnibus ages solutis,

«Gaudia in nostra omnium geoetisque romanae,

«Participesque viae pariter felices valebunt!

Eidem,

Roma, urbe aeterna, reverso

Anno M.DCCC.XC.IX. Mense Octobri.

«Salve V. A. Urechia vivax expersque sepulchri,

«Dui Romae matris filios nos podestitistis

«Trajano Patri immortalis gratibus actis

«Columnae Divi posita corona perenni,

«Slăvi sint comites etiam Romam te secuti

«Pracipae laudefor Smara Matrona Romana! 10

Hosce versiculos et Ovidio usus tibi fecit

Asiduus Tui cultor Ioannes Popescu, Magister.

O ENCICLOPEDIÉ MAGHIARĂ DESPRE IANCU

Cetim în *Tribuna Poporului* :

După „Budapesti Hirlap“ urmează „Magyarország“ care rupe tăcerea penibilă a presei maghiare în chestia Iancu. «Magyarország» deși organ kossuthist, totuși stă și el aproape de guvernul Széll. Va să zică avem și aci un sfat dat guvernului. Dar ce deosebire!

Primul organ, deși cerea procuror asupra noastră, totuși nu aproba insulta procurorului Lázár.

Pentru că zicea că «s'a întâmplat să zică „haramia vezér“.

„Magyarország“ nu mai umblă cu mof-turi. O spune verde, că bine a făcut groful Lázár. Cere și el asupra noastră proces, dar numai pentru a apăra pe **zelosul amplotiat**.

Asta-i altă căciulă. Așa mai merge; așa e ungurește. Asta ne place: grof Lázár a făcut un act de patriotism...

De altfel „Magyarország“ scrie astfel:

«Din această cauză, deja de mai multe zile e mare indignarea în coloanele foilor române. Ultraștii români atacă în cel mai pătimăș ton pe procurorul reg. pentru această numire. Natural că rolul de conducător în atacurile acestă il are «Tribuna». Acest organ al ultraștilor în numărul ultim numește hienă pe procurorul. Zice că e o scîrboasă crimă acest atentat al procurorului, care se agravează încă și mai mult prin faptul, că *«lașul de el nu ca persoană privată a comis-o, ci în calitate oficială, ca reprezentant al ministrului de justiție»*. «Tribuna» înștiințează, că se va adresa direct ministrului de justiție, ca să capete satisfacție pentru gravamenul acesta și pentru că procurorul reșesc să-și iee cuvenita pedeapsă (?) Afară de aceasta agitatorii au trimis în toate părțile apeluri, în cari provoacă *naștiunea română* (a român nemzetet) să *pre-sinte cauza la forul suprem și să pretindă satisfacție și dreptata*».

„Zelosul amplotiat“.

Sperăm, că guvernul ungar nu va lăsa (nem fogja tétlenül nézni), — închee «M.g», — ca pe **zelosul său amplotiat, care și-a implinit datorința patriotică!** (Asta-i. Red.) *presa valahă nepedepsită să îl terfelească în așa chip, și va lua dispoșiuni pentru ca terfelitorii (gyalázkodók) să deie seamă înaintea judecătoriei pentru haita pornită în contra organului statului,*

și prin mijloace energice va face sfîrșit agitațiunilor“.

„Pallas“ despre lancu.

Este știut, că rar se află în scrierile maghiare aprecieri drepte și cinstate asupra bărbaților români, cari peste tot au avut rol în mișcări naționale și politice. În special față cu conducătorii din anii de restriște 1848—1849 ura, batjocura, calomnia și insulta grasează în aceste scrieri.

Nicăiri însă ura și șovinismul n'a ajuns culmea aceea a insultei, pe care a atins-o grofuluțel delă Belgrad.

Ca dovadă, pe lângă cele multe mai cităm una: Enciclopedia maghiară «Pallas», care prin firea sa e chemată a concentra vederile poporului maghiar.

„Lancu (pronunță; ku) *Abrahám* (Avram Lancu), «regele munților ardeleni», conducătorul revoluției valahe ardelenice din anii 1848—49, născut la 1824 în Vidra-de-sus, unde tatăl său era Moș ciubărar cu stare bună. La școala elementară a umblat în Abrud și Zlatna, la gimnasiu în Blaj, studiile filosofice și juridice le-a absolvat în Cluj și aparținea celor mai buni studenți, mai ales în matematică. Știa bine ungurește și era considerat ca veritabil artist în cîntarea din *Auer*. În 1847 făcînd censura de avocat înaintea tablei regești din Tîrgul-Murășului, a devenit practicant la erariantul din Sibiu. Deja pe atunci lua parte foarte activă la mișcările naționaliste, și în 15 Maiu 1848 în adunarea delă Blaj a fost membru al guvernului național (vrea să zică «comitetul național». Trad.), apoi prefect al celei mai însemnate prefecturi a *Daciei*, al prefecturei Cîmpenilor și general al primei legiuni așa numită *legio prima montana*. În această calitate mai ales dinsul

a pus pe generalul Horák în posibilitate de a prevedea cetatea Belgradului cu proviant. A purtat în general lupte de guerrillă (?) și bătălii decisive nu a câștigat (?) niciodată. În 7 Decembrie 1848 subcolonelul Bánffy l-a bătut lângă Sibiu și de atunci s'a restrins la apărarea văii Arieșului. *Poporul îl adora pînă la închinare.* (à nép bálványozta), din toate părțile se adună în jurul lui în masse mari și faima punea la 40.000 numărul oastei lui. Conform credinței Moșilor, însuș Ferdinand V, i-a cedat ardealul ca împărăție; el s'a numit pe sine regele munților. După cum mai apoi scrisese însuși sub portretul său, poporul său e nebunul Nemților, iar el al poporului său. În adevăr, *nu voia să estradee pe Valahii săi la discreția politiceii vieneze.* În Aprilie 1849 s'a dimis cu colonelul Coloman Csutak, comandantul trupelor zarandene, la pertractări de pace și depunerea armelor. **El a fost unicul om în Ardeal, care în adevăr se încălzia pentru libertate și scopuri politice mai înalte și care a primit bucuros apelul comitetului revoluționar din Muntenia, ca în contra Rusilor să lucreze în interesul cauzei Maghiarilor (?) și a tuturor popoarelor oprimate.** În timp ce Cesar Boliac a întemeiat spre acest scop foaie, afară de el și Rosetti, Borlea etc., și-au asociat armele cu ale Maghiarilor. «Nu cred Neamțului!» (Nem hiszek a Németnek!) era vorba lui Iancu. A primit deci bucuros pe Bălcescu, care împreună cu cei cinci soți ai lui îl recercase în Cîmpeni să dea ajutor Maghiarilor. În dată ce în 23 Aprilie 1849 a căpătat epistola lui Dragoș, a delegatului lui Kossuth, nepăsîndu-i de opoziția lui Axente și a altora, s'a dimis numai decît în pertractări. Sprijinit de Butean și de Dobra, în conferința din Mihăileni dela 25 Aprilie a acceptat pacea cu Maghiarii și depunerea armelor, și nu s'a abătut dela a-

ceasta nici după protestările lui Axente și Bilant.

In 5 Maiu Dragoș, nu numele lui Kossuth, a ratificat condițiunile și a doua zi Iancu a dispus arborarea steagului național în Abrud. Majorul Hatvani însă (v. acolo) intrînd în oraș în aceeași zi, a tractat cu acela, ca și cînd l'ar fi cucerit prin arme și împușcîndu-l pe Dobra numai decît iară pe Butean mai tîrziu în Iosășel, a tăciunărit și ucis (égetett és gyilkolt). La aceasta, în 9 Maiu, Iancu a plecat din Cîmpeni în contra trădătorului (az áruló ellen indult), l'a bătut și în Abrud a pus (nu-i adevărat! Red. «Trib.») de au măcelărit pe Dragoș și pe Unguri. Afirmățiunea, că comorile predate aici și în Zlatna și le-ar fi ținut sieși, este complet neverosimilă (teljesen való szinütlen). Iancu a fost om cu minile curate și de bună credință.

După deceptiunea dela Abrud guvernul a trimis în contra lui pe *Kemény Farkas*, care în 11 Iunie drept că a învins, dar neputîndu-se susține față cu oaste preponderantă a lui Iancu a retirat spre Zlatna. Iancu a pătruns în comitatul Cojocnei și în 6 Iulie 1849 în lupta dela *Mărișel* trupele lui au tăiat pe *Paul Vasváry* împreună cu întreaga oaste. De altă parte însă căuta legăturile cu guvernul din Dobrețin și lucra în interesul *uniunii (?)*. În 8 August Kossuth dase deja din Arad îndrumare colonelilor *Stein* și *Inczédy* să nu opereze contra Moșilor, cari promit neutralitate și tot atunci (confere Czetz: «Bem's Feldzüge» 350) Iancu se arătase aplecat să intre în armata maghiară cu rang de general, dacă i se lasă dreptul de a-și numi însuși oficeri și de a opera independent. Bem l-a chemat numai decît la Făget, capitularea dela *Világros* însă (13 August) a împedicat și această întîrziată împăcare. Iancu nici n'a primit crucea pentru merite, care i se o-

ferise, și în Iulie 1852 nici nu s'a prezentat la tânărul împărat, care era în trecere prin Cîmpeni. Guvernul vienez care odată îl expulsase din Viena, după acestea se temea de conjurație și l'a pus sub supraveghere. Era de prisos; *decepcionat de soarta poporului său, omul a căzut în delir, a decăzut (elzüllött) și cîntînd din fluer cutreiera munții, al căror popor odinioară atît de mult îl adora* (annyira rajongott érte). A murit delăsat. La mormîntului lui în Cebea i-a ridicat Borlea o simplă cruce de piatră cu inscripția: «Avram Iancu, Adv. Pref. Leg. Gem. Rom. in anu 1848—49. † 1872».

Atîta spune «Pallas». Inesacități istorice sunt destule și aci, dar în ceea ce privește caracterul, onestitatea și sincera lui însuflețire pentru libertatea-ideal îl presintă în icoana dreaptă. Ce nobil, ce drept și nepătat a trebuit să fie acest *erou tragic* al anilor 1848—49, pentru ca autorul acestui articol să se fi simțit constrins a-i recunoaște onestitatea!

MIȘCARE ÎN TRANSILVANIA

Ungurii au talentul de a produce din cînd în cînd, așa periodic, mișcări în Transilvania, cari se sparg în capul lor.

Dacă acum cîțiva ani toată Românimea de acolo era în febrilă agitațiune în privința Maghiarilor și căuta mijloace de a atrage atențiunea lumii asupra pașalicesților apucături ale Ungurilor, cauza era ca azi și totdeauna acești din urmă cari prin fără de legile și violențele lor exasperaseră o întregă populațiune ce ajunsese proverbială din cauza îndelungatei ei răbdări.

După vr-o doi-trei ani de relativă

liniște la suprafață, oceanul de pa-timi iarăși aruncă valuri.

Ungurii au avut acu de curînd cinismul să sequestreze fondul adunat de Români în scopul de a ridica un monument marelui lor general Iancu. Mai mult, într'un proces recent ei au insultat, prin gura nespălată a unui procuror al lor, memoria acestui mare suflet românesc, memoria sfîntă pentru toți membrii familiei românești.

Puteau Românii să suporte fără a zice un cuvînt, acest nerușinat afront? Puteau ei să stea impasibili în fața acestei profanări ordinare a reputațiunii celui ce ridicase drapelul de legitimă rezistență în privința călcătorilor dreptului la viață a poporului român?

Ei ar trebui să fie niște lași și niște neoameni ca să fie putut tăcea în asemenea împrejurări.

Ei n'au tăcut.

Presa lor a dat alarma și a isbutit să producă un puternic curent în opinia publică, curent ce caută satisfacție pentru infama insultă.

Iancu era un conducător de bandiți, așa se obraznicise procurorul maghiar să înjure pe un erou ce zace în țărîna rece.

Și întreg poporul s'a simțit lovit în cea mai simțitoare coardă a inimii sale.

Presa de acolo ne reoglindește plastic acest obștesc sentiment de indignare a unui întreg popor.

Tribuna publică articole virulente; protestele se urmează unele după altele, tinerimea dela Universitățile maghiare, cea română din Bucovina, a noastră din București publică fulgerătoare protestări în contra nedemnilui atac al celor ce în scutita

lor lașitate își permit să insulte în acest chip nedemn un întreg popor.

Această mișcare ne arată puterea de rezistență a Românilor și este cea mai eloquentă desmintire a tuturor celor ce credeau și cred că chestia națională ar fi încetat de a mai exista.

Ne asociăm din toată inima la protestele inimilor generoase și sperăm că Românii de peste munți nu vor desarma cît timp nu li se va da o deplină satisfacțiune.

Un Ligist.

Wieder ein Ministerwechsel in Oesterreich

So hat sich denn das Schicksal des Ministeriums Clary genau so erfüllt, wie es alle denkenden Politiker sofort nach seiner Berufung vorausgesagt hatten. Graf Thun, der mit Hilfe der § 14 regierte ist gezwungen gewesen nach zweijähriger Obstruction der Deutschen zurückzutreten; Graf Clary, der sich in seiner Antrittserklärung verpflichtet hatte, verfassungsmässig zu regieren und eine parlamentarische Erledigung der Bedürfnisse des Staates anzustreben ist nach kaum zwei Monaten der jungtschechischen Obstruction erlegen.

Man sieht, es ist ein gewisses System in den Krisen, von welchen das unglückselige Oesterreich von Zeit zu Zeit, in immer kleineren Zwischenräumen heimgesucht wird. Stützt sich die Regierung auf die Parteien der Rechten, dann thun die der Linken alles mögliche um den Mechanismus der Legislative zum Stillstand zu bringen. Kommt dann ein neues Ministerium dessen Curs mehr nach links zu hält, dann schwören wieder die Par-

teien der Rechten einen Rütlied, nicht rasten und ruhen zu wollen, bis dasselbe gestürzt ist. Und so geht es mit und ohne Gratie fort, einmal gegen die Deutschen, einmal gegen die Slaven und durch diese verhängnisvolle Politik werden nicht nur die einzelnen Völker schwer geschädigt und ihrer besten Kräfte beraubt, sondern es werden auch die Interessen des Staates durch dieses fortwährende Hin- und Herpendeln zwischen zwei Extremen arg in Mitleidenschaft gezogen, jene Interessen, welchen man dadurch zu dienen glaubt, wenn man eine Nation gegen die andere ausspielt. Und aus all' den schlimmen Erfahrungen, die man auf diese Art und Weise bereits gemacht hat, hat man so gut wie nichts gelernt! Auch jetzt ist man weit daran entfernt, aus den Verhältnissen die nach den Gesetzen der Logik einzig richtigen Consequenzen zu ziehen.

Man «frettet» sich fort, man behilft sich mit Experimenten, zu einer erlösenden That aber hat man nicht den Muth. Dem Provisorium Clary folgt nun das Provisorium Wittek das wieder mit dem § 14 regieren wird, niemand aber denkt darüber nach wie man endlich ein Definitivum schaffen könnte. Dass der Centralismus in Oesterreich durch die Ereignisse der letzten Jahre mit aller Gründlichkeit *ad absurdum* geführt worden ist, darüber kann kaum mehr irgend gemomd im Zweifel sein. Das aber auszusprehen, was einzig und allein berufen sein kann an seine Stelle zu treten, wagt man nicht!

Gesterreich und der Orient

Das warme und unumwundene Bekenntniss des Grafen Goluchowski zum Drei-

bund ist gewiss der bedeutsamste Theil der Aeusserungen des österreichischen Staatsmannes. Im vorigen Jahre fand es Graf Goluchowski nicht angezeigt, der Bündnisse in solcher Ausdrücklichkeit zu gedenken, sei es nun, dass er bei dieser Unterlassung aus Rücksicht auf die damalige österreichische Regierung und deren Reichsrathsmehrheit, welche notorisch dreibundfeindlich waren, handelte, oder sei es, dass er damals noch überzeugt war, im Auslande sei das Vertrauen in die Beständigkeit des Dreibundes noch ungemindert. Wenn diesmal der näheren und weiteren politischen Welt verkündet wurde, dass der Dreibund die Grundlage der österreichisch-ungarischen Politik sei und bleibe, so geschah es nach des Grafen Goluchowski eigenen Worten, um lautgewordene Zweifel zu zerstreuen.

Der nächstwichtige Theil der Rede des gemeinsamen Ministerpräsidenten war die ausdrückliche Erwähnung des Abkommens mit Russland zwecks Sicherung der Ruhe in den Balkanstaaten und eines stetigen Einvernehmens der beiden nächstbetheiligten Reiche in etwa auftauchenden orientalischen Fragen. Ob dieses Einvernehmen ein schriftliches und genau paragraphirtes ist, konnte mit Sicherheit bisher nicht festgestellt werden. Man erinnert sich aber, dass die Frankfurter Zeitung aus Constantinopel einen paragraphenmässig gegliederten Inhalt des Vertrages erhielt, von dem die «Wiener Politischen Nachrichten» im Jahre 1898 nachwies, dass er dem Berichterstatter des Frankfurter Blattes auf der russischen Botschaft in Constantinopel in der Hände gespielt worden sei, was freilich immer noch nicht ein absoluter Beweis für die Genauigkeit des Inhaltes ist. Die Erklärungen Goluchowski's in der ungarischen Delegation bieten einen starken Anhalt, die Angaben der Frankfurter Zeitung über

den Inhalt des Abkommens für zutreffend zu halten. Nicht übersehen darf man übrigens, dass der Pariser «Temps» schon in seiner Nummer vom 4 December einen ausführlichen Leitartikel über die Erklärungen Goluchowski's brachte, der augenscheinlich aus der amtlichen Umgebung des Grafen stammt und diesen Theil der Rede desselben besonders ausführlich commentirt. Das französische Blatt präcisirt den Inhalt des österreichisch-russischen Abkommens (arrangement) vom Jahre 1897 dahin, dass durch dasselbe die beiden Reiche sich geeinigt hätten, innere Vorfälle in der Politik der kleinen Staaten nicht auszubeuten, damit nicht am guten Ende sie selber von den Parteien missbraucht würden, welche auf den natürlichen Antagonismus der beiden Reiche in jenen Gebieten speculiren. Österreich — so meint der «Temps» des ferneren — mag kraft des genannten Abkommens in Belgrad den entscheidenden Einfluss gewonnen haben, während Russland denselben in Sofia wieder zurückgewann; aber es gibt da noch allerlei Vorbehalte (il y a des dessous) und der Tod oder der Sturz dieses oder jenes politischen Mannes würde das Bild voraussichtlich ändern; überdies zeigen sich jene kleinen Staaten niemals in ihrem wahren Geiste, selbst wenn sie scheinbar nachgeben.

Es scheint, dass die letzterwähnte Bemerkung an die Belgrader Adresse gerichtet ist; was ohne Zweifel von der entschiedenen Bestreitung der Behauptung gilt, Österreich und Graf Goluchowski hätten Milan nach Serbien zurückgeführt. Man muss sich erinnern, dass noch im Sommer 1897 Milan durch ärgerniserregende Verkommnisse als für immer vom österreichischen Hof ausgeschlossen galt, und dass man mit allgemeinem Staunen die Mittheilung aufnahm, dass er im Spätherbst desselben Jahres, nach einer

in Karlsbad durchgemachten Cur, vom Kaiser Franz Josef wie vom Grafen Goluchowski empfangen worden sei. In der Zwischenzeit war eben das österreichisch-russische Abkommen geschlossen worden und der Graf von Takowa reiste sozusagen aus der Wiener Hofburg stracks nach Belgrad. Wenn jetzt erst Graf Goluchowski der Legende, als habe er Milan nach Serbien zurückgebracht, den Garaus zu machen sich veranlasst sieht, so muss er Grund dazu haben, und dieser Grund ist unschwer zu errathen.

Ganz besonders hervorhebenswerth ist die Bemerkung des «*Temps*» über das Verhältniß der habsburgischen Monarchie zu Rumänien, umso mehr als diese Bemerkung von der amtlichen österreichischen Nachrichtenstelle weiterverbreitet wurde, obgleich Graf Goluchowski in solcher Weise Rumäniens nicht ausdrücklich gedacht hatte, wir hier also den amtlichen Commentar zu Etwas haben, was der Minister nicht ausdrücklich hervorheben zu sollen gläubte, «In Bukarest — bemerkt das französische Blatt — hat Österreich-Ungarn einen sicheren Erfolg davongetragen. Die national-rumänische, anti-ungarische Bewegung ist eingeeengt (*baillonné*) worden. Um es kurz zu sagen: auf dem ganzen Lauf der Donau begegnet das grosse Donaureich keiner unabhängigen Macht und keinem Vasallenstaat, der bedrohlich wäre für seine Politik oder hinderlich für seine wirtschaftliche Ausdehnung. *Österreich-Ungarn bleibt Herrin seiner Lebensader*».

Das mag ja das französische Blatt glauben, wir aber, die wir die Verhältnisse kennen können ihm die Versicherung geben, dass die antimagyarische Strömung in unserem Volke heute so mächtig ist wie je zuvor. Wenn sich das Boulevard-Blatt noch einbildet, Österreich-Ungarn fände hier unten keine Hindernisse mehr, die

für seine Politik und wirtschaftliche Ausdehnung von Bedeutung wären, so wird es sich gelegentlich der Erneuerung der Handelsverträge zwischen Österreich-Ungarn und Rumänien von dem Gegentheil überzeugen können.

INFORMAȚIUNI

Primum următoarea comunicare:

Societatea de lectură «*Ioan Popasu*» a tinerimei studioase dela institutul teologic-pedagogic s'a constituit pe anul de gestiune 1899—1900 precum urmează: Președinte: Domnul Dr. Petru Barbu profesor; Vicepreședinte: Ioan Nitâr, cleric de cursul al III; Notar I: Ioan Coșariu, cleric de cursul al III; Notar II: George Bălțeanu, pedagog de cursul al IV; Bibliotecar: Vasile Uzonescu, cleric de cursul al II; Vicebibliotecar: Iosif Bădescu, pedagog de cursul al III; Redactor al foii *Progresul*, vicepreședintele; controlor Toma Suru pedagog de cursul al IV. Membrii de comitet: Romulus Jurchescu și Alexandru Ioanovici, clerici de cursul al III; Marian Groza și Svetozar Mutascu, clerici de cursul al II; Simion Bartolomei și Petre Budescu, clerici de cursul I; Vasile Brașovan, pedagog de cursul al IV; Petru Buzera, pedagog de cursul al III. Titel Romulus, pedagog de cursul al II și Iosif Stoica, pedagog de cursul I.

Liga pentru Unitatea Culturală a tuturor Românilor.

Secțiunea Ligei din Pitești, s'a constituit în modul următor:

Președinte: Col. Alex. Papadopol

Vicepreședinți { Dr. I. Meculescu
I. S. Teodorescu

Casier: Nicolae Brinzeu

Secretar: H. I. Iliescu

Membrii: { M. Căprescu
Eft. Ionescu
Dr. Ilie Gherghel
H. Cutcudache.

În consiliul de coroană ținut la Viena sub presidenția împăratului, s'a discutat asupra situației politice, creată prin obstrucțiunea Cehilor, cari se țin de cuvânt și nu votează actualului guvern nimica, nici budget, nici pact, nici cuotă. Între astfel de împrejurări căderea cabinetului Clary poate fi considerată de fapt împlinit. O telegramă de la Viena ne spune, că Monarchul va primi în decursul anului acestuia demisia cabinetului, pentru că altă misiune contele Clary nu mai are, decît să iee parte la ședințele delegațiunilor, cari se vor întruni în decursul săptămîinei ce vine. Reichsrath-ul va fi prorogat astăzi sau mîine. Urmașul contelui Clary va fi luat dintre funcționari, și noul guvern va fi un guvern de tranziție. În cercurile maghiare e mare temerea, că criza din Austria va avea de urmare și o criză ministerială în Ungaria. Pentru că dacă guvernul austriac nu se poate ține de cuvânt, nu se poate nici cel maghiar. Și așa confuzia și nesiguranța crește mereu, pentru ca exploziunea să fie cu atît mai teribilă. Și momentul explodării se apropie.

*

Noul măcel — săvirșit de geandarmi!

Cetim în «Tribuna»:

Ieri, 18 Decembrie, în comuna Gostila

(cercul Ilenzii-mari, comit. Solnoc-Dobica) salbătecia geandarmilor ungurești iardș a secerat victime.

E în curgere proces de comasație. Deși injinerul nu s'a apucat încă de lucru, deși o rată din spese este plătită, s'a urgit acum în eap de iarnă și în totală criză economică și financiara încassare de spese, cu intervenția geandarmilor din Gilgău.

Gostilenii văzînd năpasta ce i-a ajuns, s'au plîns și au protestat. Însă, după cum sunt informat, n'au folosit nici forță de o-punere, nici n'au dat însă, ca geandarmi să fie îndreptățîți a recurge la arme. Unul din cei 4 geandarmi, chiar a protestat și n'a voit a se supune comandai sergentului Falocsay. A pușcat deci acesta și alți doi soți. Au pușcat cu poftă salbatică de a vîrșa sînge românesc. Un fecioraș de 13 ani rînit în grunaz, cade mort la moment; alți trei oameni se luptă cu moartea, cîțiva mai ușor răniți.

Groaza și indignarea e la culme. D-le Szell, veni-va vremea să-ți reglementezi sbiri aceștia, deveniți faimoși în toată lumea prin cruzimile lor asiatice? Nu uita că această rușine se face în timp de pace și în împrejurări, cînd sârăcia a ajuns la culme!

Raport detaliat va urma.

Cărți postale cu ilustrații românești naționale

«.... toate 'n tot
Frumoase cît eu nici nu pot
Mai frumoase să-mi socot—
Cu mintea mea»

În peste 20 variante, care de care mai fermecătoare

Se află er prețul de 5 cr. per bucată la

«TIPOGRAFIA», Societatea pe acțiuni în Sibiu, Str. Poplăcei No. 15

La cumpărări mai mari se dă rabat potrivit